

Sygn. akt II Ca 101/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 21 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt (spr.)
Sędziowie:	SSO Marian Raszewski SSO Henryk Haak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Wajgielt

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2015 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. G. (1) , M. G. (2)

przeciwko (...) SA w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 22 grudnia 2014r. sygn. akt I C 1304/12

1. zmienia punkt I. b zaskarżonego wyroku i nadaje mu następujące brzmienie: „10.000 zł od dnia 14 lipca 2009 r.,
2. zmienia punkt II b zaskarżonego wyroku i nadaje mu następujące brzmienie: „5.000 zł od dnia 27 sierpnia 2009 r.”
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda M. G. (2) kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym,
4. zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. G. (1) kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym

II Ca 101/15

UZASADNIENIE

Powodowie M. G. (1) i M. G. (2) domagali się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. z/s w S.:

- na rzecz powódki M. G. (1) kwoty 7.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę oraz kwoty 630,00 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia z odsetkami ustawowymi od dnia 14 lipca 2009 r. do dnia zapłaty.

- na rzecz powoda M. G. (2) kwoty 5000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 lipca 2009 r. do dnia zapłaty.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Pismem z dnia 21 lipca 2014 r. nadanym listem poleconym do pełnomocnika pozwanego w dniu 17 lipca 2014 r. powodowie rozszerzyli powództwo wnosząc o zasądzenie zadośćuczynienia:

Na rzecz powódki M. G. (1) w kwocie 17.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 lipca 2009 r. do dnia zapłaty,

na rzecz powoda M. G. (2) w kwocie 10.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 sierpnia 2009 r. do dnia zapłaty.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd Rejonowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 22 grudnia 2014 r. zasądził od pozwanego (...) S.A. w S.:

- narzec powódki M. G. (1) kwotę 17.630 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 7.630 zł od dnia 14 lipca 2009 r. i od kwoty 10.000 zł od dnia 23 lipca 2014 r. oraz kwotę 1582 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

- na rzecz powoda M. G. (2) kwotę 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 5.000 zł od dnia 14 lipca 2009 r. i od kwoty 5000 zł od dnia 23 lipca 2014 r. oraz kwotę 850 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Oddalił powództwo w pozostałej części.

Apelację od tego rozstrzygnięcia złożyli powodowie zaskarżając go w części oddalającej powództwo. Zarzucili:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 481§1 k.c. oraz art. 817 § 1 i 2 k.c. poprzez błędną wykładnię i zastosowanie prowadzące do naliczenia ustawowych odsetek w zakresie rozszerzonego powództwa od dnia rozszerzenia powództwa, a nie od dnia wcześniejszego kiedy roszczenie główne stało się wymagalne,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. treści art. 455 kc poprzez jego niezastosowanie prowadzące do błędnego ustalenia daty odsetek ustawowych od roszczenia głównego,
3. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. treści art. 14 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez jego niezastosowanie prowadzące do błędnego ustalenia daty odsetek ustawowych od roszczenia głównego.

W oparciu o te zarzuty wnieśli o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie powództwa w zaskarżonej części oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne i rozważania dokonane przez Sąd Rejonowy i uznaje je za własne. W takiej sytuacji gdy sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w pierwszej instancji i aprobuje dotychczasowe ustalenia, nie musi ich powtarzać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., II CSK 18/07, Lex nr 966804; orzeczenie Sadu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34.

Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938 r., C II 21172/37, Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 19 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r., I CSK 147/05).

Pojęcie terminu spełnienia świadczenia (nazywane w odniesieniu do zobowiązań pieniężnych także terminem zapłaty czy płatności) oraz termin wymagalności należą do fundamentalnych pojęć z zakresu części ogólnej zobowiązań.

O terminie spełnienia świadczenia przede wszystkim decyduje treść lub właściwość zobowiązania (art. 455 k.c.).

Dopiero gdy na tej podstawie nie da się ustalić terminu świadczenia, znajduje zastosowanie przepis art. 455 k.c., według którego świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Decyzja w tym względzie należy więc do wierzyciela.

Wymagalność powstaje z nadejściem momentu, w którym świadczenie ma być spełnione. Roszczenie wierzyciela z tą chwilą staje się wymagalne.

Jeżeli więc termin świadczenia jest z góry określony, roszczenie uzyskuje cechę wymagalności w tym właśnie terminie.

Jeżeli zobowiązanie jest bezterminowe, wspomniana cecha znamionuje roszczenie z chwilą wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia (Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania – część ogólna, Warszawa 2005, s. 287 NB 724).

Przełomowe orzeczenie SN z dnia 24 kwietnia 2003 r., I CKN 316/01, OSP 2004, z. 7-8 poz. 117 z glosą M. Lemkowskiego zerwało z błędnym poglądem, że roszczenia wynikające ze zobowiązań bezterminowych stają się wymagalne już z chwilą powstania tych zobowiązań i od tej chwili rozpoczyna się ich bieg przedawnienia (teza lansowana przez Steckiego i orz. SN V CKN 769/00).

Powstanie wymagalności roszczenia odszkodowawczego uzależnione jest od wezwania ze strony wierzyciela. W uzasadnieniu wyroku SN z dnia 30 marca 1998 r. (III CKN 330/97, OSN 1998, z. 12, poz. 209) zauważono, że opóźnienie pojawia się dopiero wtedy, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela, zaś jedynym wyjątkiem jest sytuacja, gdy nastąpiło zagarnięcie pieniędzy - wyjątek ten jest uzasadniony właśnie właściwością zobowiązania. Reguły tej jednak nie sposób stosować do każdej szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym. Podobnie SN o wyroku z dnia 10 lutego 2000 r. (II CKN 725/98, OSNC 2000, z. 9, poz. 158)

Powyższe twierdzenia odnoszą się również w pełni do świadczenia polegającego na naprawieniu szkody niemajątkowej, a więc do zadośćuczynienia za krzywdę. W orzecznictwie wyrażono pogląd (wyrok z dnia 18 września 1970 r.), że charakter świadczenia w postaci zadośćuczynienia, którego wysokość zależy od oceny rozmiaru doznanej krzywdy, ze swoje istoty trudno wymiernej i zależnej od szeregu okoliczności związanych z następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia wynika, że obowiązek jego niezwłocznego spełnienia powstaje po wezwaniu dłużnika. (II PR 257/70, OSNC 1971, z. 6. Poz. 103).

W niniejszej sprawie ponadto ma zastosowanie art. 817 k.c.

Sąd Rejonowy ustalając termin początkowy liczenia odsetek od kwot rozszerzonego powództwa nie uwzględnił okoliczności, że obydwaj powodowie zgłaszali ubezpieczycielowi roszczenie o zadośćuczynienie i to w konkretnej wysokości już w 2009 r.

Żądanie M. G. (2) wpłynęło do ubezpieczyciela w dniu 28 maja 2009 r. i dotyczyło kwoty 25.000 zł (k-209 akt) i od tej daty po doliczeniu terminów z art. 817 k.c. pozwany opóźnił się ze spełnieniem świadczenia. Wystąpienie w terminie późniejszym z żądaniem do sądu nie zmienia fakty istnienia opóźnienia i okoliczności, że za powstałe opóźnienie należą się odsetki ustawowe.

Żądanie M. G. (1) wpłynęło do ubezpieczyciela w dniu 27 marca 2009 r. i dotyczyło kwoty 20.000 zł (k-122 akt) i od tej daty po doliczeniu terminów z art. 817 k.c. pozwany opóźnił się ze spełnieniem świadczenia. Wystąpienie w terminie

późniejszym z żądaniem do sądu nie zmienia fakty istnienia opóźnienia i okoliczności, że za powstałe opóźnienie należą się odsetki ustawowe.

Wskazane roszczenia odsetkowe nie uległy przedawnieniu. Pozwany podnosząc zarzut przedawnienia wskazał, że od kwoty rozszerzonego powództwa należą się jedynie nieprzedawnione odsetki, czyli za okres trzy letni poprzedzający rozszerzenie żądania. Pogląd ten byłby słuszny na gruncie art. 123 § 1 pkt. 1 k.c., który stanowi, że bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia. Gdy chodzi natomiast o roszczenia w stosunku do ubezpieczyciela przerwa biegu przedawnienia następuje również przez zgłoszenie zdarzenia objętego ubezpieczeniem. Zgłoszenie zdarzenia powoduje przerwę w stosunku do wszystkich wynikających z tego zdarzenia roszczeń niezależnie od ich wyartykułowania (art. 819 § 4 k.c.). Doręczenie odpisu pozwu niewątpliwie stanowi zgłoszenie zdarzenia objętego ubezpieczeniem. Przerwa biegu przedawnienia w stosunku do wszystkich roszczeń, w tym i odsetkowych, nastąpiła od wyżej wskazanej daty. Roszczenie odsetkowe nie uległy więc przedawnieniu.

Apelacja więc w całości zasługuje na uwzględnienie i należało, zgodnie z art. 386 k.p.c., orzec jak w sentencji. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c.